

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **O. P.**
bytem X
zastoupen JUDr. Leonou Grumlíkovou, advokátkou
sídlem Údolní 61, Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2021, č. j. JMK 74152/2021, sp. zn. S-JMK 106080/2020/OD/Bo,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Městský úřad Boskovice rozhodnutím ze dne 22. 6. 2020 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 3 a písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu

na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) porušením § 3 odst. 4 a § 6 odst. 7 písm. a) téhož zákona. Přestupků se žalobce dopustil tím, že dne 12. 4. 2019 kolem 12:00 hod. na silnici č. I/43 v katastru obce Letovice-Zboněk řídil motorové vozidlo Volvo zařazené do skupiny C a nebyl profesně způsobilý k řízení těchto vozidel a neměl u sebe platný řidičský průkaz. Za uvedené přestupky správní orgán žalobci uložil pokutu ve výši 5 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na 6 měsíců a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a uvedené rozhodnutí potvrdil.

II. Žaloba

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Namítá, že správní orgány se nedostatečně vypořádaly s odvolacími námitkami. Žalobce ve správním řízení opakovaně uváděl, že dne 12. 4. 2019 absolvoval s vozidlem Volvo mimořádnou jízdu, vozidlo použil čistě k soukromým účelům a nepřepravoval v něm žádný náklad. Žalobce se živí jako autodopravce od roku 1996, a to bez jakýchkoliv problémů. Kdyby věděl, že má propadlý řidičský průkaz a profesní způsobilost, samozřejmě by do doby vyřízení potřebných dokumentů žádné vozidlo neřídil.
3. Žalobce dále konstatuje, že od února 2019 je v insolvenci a musí se vypořádat s výrazným poklesem v objemu zakázek, neboť silniční doprava byla pandemií Covid-19 značně zasažena. Napadené rozhodnutí je pro žalobce zcela „likvidační“, zejména co se týče uloženého trestu zákazu činnosti. Ten považuje za nepřiměřeně tvrdý, neboť žalobce je v insolvenci a příjmy z provozování autodopravy jsou jeho jediným příjmem. Žalobcova matka je nadto z důvodu nepříznivého zdravotního stavu závislá na pomoci žalobce. Bez řidičského oprávnění a příjmů z provozování autodopravy nebude žalobce schopen zajistit péči o matku jiným způsobem. Navrhuje proto, aby krajský soud obě správní rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

4. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobce nebrojí proti závěru o spáchání přestupku, uvádí pouze, že kdyby věděl, že má propadlý řidičský průkaz a profesní způsobilost, vozidlo by neřídil. Žalobce jako řidič z povolání měl dle žalovaného více dbát svých povinností stran výkonu povolání, na němž je závislý. Z podkladů pro rozhodnutí pak plyne, že se nejednalo o soukromou jízdu. Sankce byla žalobci uložena na samé spodní hranici možného zákonného rozpětí. Správní orgány nemají prostor pro upuštění od uložení pokuty a ani nemohou snížit pokutu a dobu zákazu činnosti pod spodní hranici příslušné zákonné sazby. Požadavek žalobce na upuštění od sankce nadto ani není opodstatněný, po dobu správního řízení jej žalobce nevznesl, a neodpovídá ani zásadě generální prevence. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
5. Na vyjádření žalovaného podal žalobce repliku, v níž ovšem pouze opakuje skutečnosti uváděné již v žalobě.

V. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.

7. Žaloba **není důvodná.**
8. Podle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 3. zákona o silničním provozu se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že *v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 4 není k jeho řízení profesně způsobilá podle zvláštního právního předpisu nebo na základě rozhodnutí příslušného orgánu jiného členského státu nebo Švýcarské konfederace.*
9. Podle § 3 odst. 4 zákona o silničním provozu *řídít motorové vozidlo zařazené do skupiny vozidel C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E může dále pouze osoba, která je profesně způsobilá k řízení těchto vozidel podle zvláštního právního předpisu nebo na základě rozhodnutí příslušného orgánu jiného členského státu nebo Švýcarské konfederace.* Tato podmínka se podle odst. 5 téhož ustanovení nevztahuje na řidiče vozidel používaných k jinému účelu než k podnikání.
10. Zvláštním právním předpisem, na který zákon o silničním provozu odkazuje, je zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o odborné způsobilosti“). O profesní způsobilosti řidiče rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností, v případě tuzemských řidičských průkazů namísto písemného vyhotovení rozhodnutí provede příslušný záznam do řidičského průkazu. Řidič musí doložit splnění podmínek dle § 48 zákona o odborné způsobilosti. Platnost záznamu profesní způsobilosti řidiče je 5 let (srov. § 52c zákona o profesní způsobilosti).
11. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce měl záznam o profesní způsobilosti vyznačený v řidičském průkazu s tím, že dle příslušného harmonizovaného kódu 95 (řidič je profesně způsobilý do...) byl žalobce profesně způsobilý do 27. 11. 2018. Po tomto datu již o profesní způsobilosti žalobce nebylo rozhodnuto až do 19. 5. 2019, kdy žalobce profesní způsobilost opět nabyl.
12. Shora citovaná ustanovení nemají primárně kompenzační charakter. Nepostihují proto ani tak protiprávní jednání, jímž vznikla škoda, nebo jiná újma účastníkům silničního provozu, jejich smyslem je postihovat společensky nebezpečné jednání spočívající v nedodržení relevantních právních předpisů, které má za následek ohrožení či v některých případech dokonce narušení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Protiprávní je již jednání spočívající v řízení motorového vozidla v provozu na pozemních komunikacích řidičem bez profesní způsobilosti (srov. přiměřeně k dřívější právní úpravě rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2009, č. j. 9 As 7/2009 – 76).
13. Proti závěru správních orgánů o porušení povinnosti dle § 3 odst. 4 zákona o silničním provozu žalobce v žalobě namítá pouze to, že dne 12. 4. 2019 absolvoval s vozidlem pouze mimořádnou soukromou jízdu a nepřevážoval žádný náklad. V takovém případě by se na žalobce skutečně nevztahovala podmínka profesní způsobilosti (§ 3 odst. 5 písm. i) zákona o silničním provozu.
14. To však neodpovídá obsahu správního spisu. V něm je založen dodací list ze dne 12. 4. 2019, tedy dodací list ze dne spáchání přestupku, nikoliv „nějaký“ dodací list, jak žalobce uváděl ve správním řízení. Z něj vyplývá, že žalobce prováděl tohoto dne dopravu dodávky bublinkových folií ze skladu společnosti TART, s.r.o. v Brně do Letovic na dodací adresu společnosti DELTA 97, s.r.o. Místo spáchání přestupku odpovídá přesně tomu, že žalobce se po vyložení nákladu v Letovicích vracel zpět do Brna. Toto je vyjádřeno i v obou

správních rozhodnutích a žalobce v řízení nedoložil nic, co by úvahy správních orgánů zpochybnilo.

15. Žalobce uvádí, že kdyby věděl, že má propadlý řidičský průkaz a profesní způsobilost, do doby vyřízení potřebných dokumentů by žádné vozidlo neřídil. Ke spáchání daného přestupku ovšem zákon nevyžaduje úmyslné zavinění ani vědomé jednání. K odpovědnosti postačí zavinění z nedbalosti. Úvahy o spáchání přestupku v důsledku „pouhého“ opomenutí jsou proto z výše uvedených důvodů liché (srov. již shora citovaný rozsudek devátého senátu Nejvyššího správního soudu). Žalobce jako provozovatel autodopravy jistě minimálně měl a mohl vědět, že při výkonu své podnikatelské činnosti nesmí řídit vozidlo, pokud není profesně způsobilý ve smyslu zákona o profesní způsobilosti. Ze všech shora uvedených důvodů má krajský soud za bezpečně zjištěné, že v nynějším případě byly naplněny všechny znaky předmětného přestupku.
16. Podle § 125c odst. 5 písm. d) a odst. 6 písm. b) se za přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 3 zákona o silničním provozu uloží pokuta od 5 000 Kč do 10 000 Kč a zákaz činnosti na dobu od šesti měsíců do jednoho roku. Podle § 125c odst. 9 zákona o silničním provozu přitom platí, že *od uložení správního trestu podle odstavců 5 a 6 nelze v rozhodnutí o přestupku upustit.*
17. Žalobci byla v nynějším případě uložena sankce na samé spodní hranici zákonného rozpětí. Jak přitom konstatoval také žalovaný v napadeném rozhodnutí, podle § 125c odst. 9 zákona o silničním provozu, který je speciálním ustanovením vůči § 43 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), nelze v nynějším případě upustit od správního trestu.
18. Určení minimální spodní hranice sankce (a to i bez možnosti upustit od uložení trestu) je přitom obecně ústavně přijatelné. Nepřiměřenou by spodní hranice sankce byla tehdy, pokud by významně omezila rozhodující správní orgány v možnosti přihlédnout ke specifickým okolnostem různých případů, jakož i k osobám delikventů, přičemž zároveň by byla způsobilá do poměrů dotčených osob zasáhnout se značnou intenzitou (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002 sp. zn. Pl. ÚS 3/02, nebo ze dne 9. 9. 2014, č. j. Pl. ÚS 52/13, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2020, č. j. 1 As 87/2020 – 50).
19. Spodní hranice sankce představuje pokutu ve výši 5 000 Kč a zákaz činnosti v délce 6 měsíců, od jehož výkonu však lze po uplynutí poloviny doby upustit (srov. § 47 odst. 4 přestupkového zákona). Uvedená ustanovení tak ve svém souhrnu umožňují trest dostatečně individualizovat.
20. Jak uvedl Ústavní soud v usnesení ze dne 30. 7. 2020, sp. zn. II. ÚS 4097/17, definování skutkových podstat deliktů (trestných činů, přestupků) a stanovení druhu a výše sankcí (intenzita trestní a správní represe) je při dodržení principu proporcionality ve výlučné kompetenci zákonodárce. Uložení sankce (v případě posuzovaném Ústavním soudem pokuty od 25 000 Kč do 50 000 Kč a zákazu činnosti od jednoho roku do dvou let) není obecně způsobilé (ve standardních případech) způsobit likvidační následky, tj. ohrozit existenci či důstojnost člověka. Je samozřejmé, že uložení těchto sankcí je pro pachatele nepříjemné a úkorné, avšak takový účinek je přirozenou a dokonce žádoucí vlastností

jakékoli sankce – pokud by tomu tak nebylo, vytratil by se generálně preventivní smysl sankcí.

21. Ani sankci zákazu činnosti v délce 6 měsíců (s možností upuštění od jejího výkonu po uplynutí poloviny této doby) tudíž krajský soud neshledal ve vztahu k projednávanému přestupku jako natolik nepřiměřenou, že by nebylo možné daná ustanovení zákona použít.
22. Všechny žalobcem uváděné skutečnosti, tj. nevědomé spáchání přestupku, povolání a insolventi žalobce a nepříznivý zdravotní stav žalobcovy matky, proto musely správní orgány zohlednit při určení druhu a výměry sankce (§ 37 zákona o přestupcích) v jejím zákonném rozpětí. To však správní orgány učinily, výsledkem jejich úvah bylo uložení sankce na její samotné spodní hranici.

VI. Závěr a náklady řízení

23. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 s. ř. s. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

V Brně dne 2. června 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce